

Asutajate ootused Sihtasutusele Eesti Tervishoiu Muuseum

❖ Sissejuhatus

Riigi kui asutaja ootused Sihtasutusele Eesti Tervishoiu Muuseum (edaspidi *sihtasutus* või *muuseum*) tulenevad strateegiast „Eesti 2035“, „Kultuuri arengukavast 2021–2030“, Rahvusvahelise Muuseumide Nõukogu ICOM eetikakoodeksist ning muuseumiseadusest. Ootused on kooskõlas sihtasutuse põhikirjaga.

Tallinna Tehnikaülikooli (edaspidi ka *ülikool*) kui asutaja ootused tulenevad tema seadusest ja arengukavast.

Eesti Vabariik, asutajaõiguste teostajana Kultuuriministeerium, ning Tallinna Tehnikaülikool seavad sihtasutusele kolm peamist eesmärki:

- **tagada riigile kuuluva muuseumikogu pikaajaline säilimine, arendamine, uurimine ja vahendamine;**
- **järgida sotsiaalse vastutuse põhimõtteid ja head juhtimistava;**
- **tagada muuseumi jätkusuutlik majandustegevus.**

Sihtasutuse üldine siht on panustada sellesse, et iga Eesti inimene on saanud terviseteadlikumaks, tervemaks ja õnnelikumaks.

Eesmärgid ja põhimõtted on allpool teemade lõikes lahti kirjutatud. Asutajate ootuste täitmise eest vastutavad sihtasutuse nõukogu ja juhatus. Täitmise seire toimub igal aastal perioodil veebruar–märts, st enne majandusaasta aruande kinnitamist sihtasutuse nõukogus. Asutajate ootusi uuendatakse vajaduse korral.

❖ Riigi ja Tallinna Tehnikaülikooli osalemise põhjused sihtasutuse asutamisel

Riik ja Tallinna Tehnikaülikool asutasid ühiselt Sihtasutuse Eesti Tervishoiu Muuseum, et tagada sihtasutuse avaliku funktsiooni täitmine, milleks on vara valitsemise ja kasutamise kaudu Eesti meditsiinivaldkonna ja tervisetehnoloogia ajaloo ja tänapäevaga seotud materjali kogumine, säilitamine, uurimine ja vahendamine ning seeläbi tervisliku eluviisi edendamine. Sihtasutuse missioon on avada inimeseks olemise ilu, võlu ja valu, et Eesti inimene oleks tervem ja õnnelikum. Läbi esemete ning lugude luua seoseid tervishoiu mineviku, oleviku ja tuleviku vahel.

Riigile kuuluvasse muuseumikogusse, mida sihtasutus kasutab halduslepingu alusel, kuulub väärtuslik osa Eesti kultuuripärandist, mille hoidmine ja arendamine on avalik huvi.

Ülikooli osalemise põhjuseks on panustamine ülikooli ühiskonna teenimise eesmärki ning soov saavutada koostöös muuseumiga suurem mõju eeskätt järgmiste ühistegevuste kavandamisel:

- osaleda koos ülikooli muuseumiga tervisetehnoloogia alase muuseumikogu edasiarendamisel;
- propageerida ühistegevustega (sh konverentsid, seminarid, loengud, artiklid jms) tervislikke eluviise ja tutvustada tervisetehnoloogia arengut;
- ülikooli õppejõudude ja teadlaste osalusel muuseumi temaatiliste näituste kavandamine;
- propageerida üldhariduskooli õpilaste hulgas ülikooli ja teiste kõrgkoolide õppimisvõimalusi;
- korraldada muuseumi ruumides üliõpilaste praktikume ja muuseumitunde;
- korraldada vastastikusel kaasabil tervisealast elukestvat koolitust;

- korraldada ühiselt tervisetehnoloogia ajaloo uuringuid;
- muuseumi ja ühiste teemanäituste korraldamine ülikooli ruumides ja kampuses;
- algatada koos muuseumi ja teiste kõrgkoolidega ühisprojekte.

❖ **Strateegilised valdkondlikud eesmärgid**

Sihtasutuse eesmärkide täitmist jälgitakse järgmiste võtmeindikaatorite¹ alusel:

- 1) külastajate rahulolu;
- 2) töötajate rahulolu.

Täpsemad valdkonnapõhised ootused ja tulemusindikaatorid Sihtasutusele Eesti Tervishoiu Muuseum on järgmised:

1. Muuseumi tuntus kasvab ja koostöö strateegiliste partneritega (sh tervishoiuasutused ja kõrgkoolid) laieneb.

Tulemusindikaator:

- 1.1. Muuseumi kaubamärgi tuntus
- 1.2. Koostööprojektide arv

2. Hoida kogumispõhimõtted ajakohased (sh täpsustada muuseumikogu täiendamisvajadusi ja vastutusvaldkondade jaotust seotud osapooltega) ja täiendada muuseumikogu järjepidevalt kogumispõhimõtete alusel.

Tulemusindikaatorid:

- 2.1. Kogumispõhimõtete kvaliteet
- 2.2. Uute museaalide vastavus kehtivatele kogumispõhimõtetele
- 2.3. Muuseumikogu täiendamise otsuste põhjendatus

3. Säilitada muuseumikogu turvalistes ja stabiilsetes tingimustes.

Tulemusindikaatorid:

- 3.1. Nõuetekohast säilitamist tagava hoidlapinna osakaal hoidlate kogupinnast
- 3.2. Rahuldava füüsilise seisukorraga museaalide osakaal museaalide koguarvust

4. Võimaldada huvilistele ligipääs muuseumikogule ja algatada muuseumikoguga seotud ja/või muuseumi missioonist tulenevaid uurimisprojekte.

Tulemusindikaatorid:

- 4.1. Foto- ja dokumendikogu kättesaadavus MuIS-is
- 4.2. Uurimisprojektide arv aastas, sh koostööprojektide arv
- 4.3. Juhendatud õpilaste ja tudengite uurimistöde arv

5. Pakkuda muuseumi missioonist, kogust ja eesmärkidest lähtuvaid haridustegevusi ning unikaalset ja inspireerivat näituseprogrammi. Hoida muuseumi püsiekspositsiooni ajakohasena ja suurendada oma tegevuse mõjusust.

Tulemusindikaatorid:

- 5.1. Muuseumi külastajate arv aastas, sh eraldi tasuliste ja tasuta külastajate arv
- 5.2. Haridustegevustes osalejate rahulolu pakutud tegevustega
- 5.3. Aasta jooksul tegevusest osa saanud laste ja noorte arv

¹ Vt kõigi indikaatorite metoodikat ning baas- ja sihttasemeid lisan 1

5.4. Aasta jooksul tegevusest osa saanud täiskasvanute arv

5.5. Püsinäituse uuendamise tegevuskava

6. Tagada muuseumikogusse kuuluvate autoriõigustest vabade teoste digikujutiste vabakasutus. Arendada digilahendusi muuseumikogu tutvustamiseks ja laiemalt muuseumi eesmärkide saavutamiseks.

Tulemusindikaatorid:

6.1. MuIS-is on määratud õiged litsentsid

6.2. Muuseumi veebilehel on vabakasutuse kohta asjakohane selgitus

6.3. Muuseumikogu tutvustamise ja kättesaadavaks tegemisega seotud digilahenduste kasutajate arv aastas

7. Hoida muuseum külastajatele avatud vähemalt kuuel päeval nädalas, sh nädalavahetustel ja üldjuhul ka riigipühadel, ning vähemalt suvehooajal iga nädal vähemalt ühel tööpäeval kauem kui kella 18.00-ni.

Tulemusindikaator:

7.1. Muuseumi lahtiolekuajad

8. Lähtuda kõigi teenuste pakkumisel ligipääsetavuse ja universaalsaini põhimõtetest arvestamaks kasutajate vajadustega kogu nende elukaare ulatuses: lapsed, eakad, erivajadustega inimesed, lapsevanemad, ajutise tegevuspiiranguga inimesed, erineva keele- ja kultuuritaustaga inimesed ja kõik teised. Analüüsida teenuseid nn suutlikkussurvest ja kogemuse terviklikkusest lähtudes: st millist võimekust või suutlikkust iga konkreetne teenus kasutajalt igas üksikus kasutusetapis nõuab ning kuidas on võimalik teenust kõigile kasutajasõbralikumaks muuta või alternatiive pakkuda. Suuremaid investeeringuid nõudvate muudatuste puhul koostada tegevuskava.

Tulemusindikaator:

8.1. Enesehindamine kõigi teenuste lõikes, tegevuskava koostamine puuduste likvideerimiseks ja selle täitmine

9. Vähendada muuseumi keskkonnajalajälge.

Tulemusindikaatorid:

9.1. Elektri- ja soojusenergia kasutus aastas

9.2. Vee kasutus aastas

9.3. Jäätmete liigiti kogumine

9.4. Keskkonnahoidlike hangete osakaal kõigist hangetest aastas

9.5. „Rohelise muuseumi“ märgise saamine/hoidmine

❖ Finantseesmärgid

Kasumi teenimine ei ole sihtasutuste tegevuseesmärk. Vaatamata sellele on vaja jälgida, et sihtasutus tegutseks oma eesmärkide saavutamisel neile eraldatud rahaliste vahenditega võimalikult kulutõhusalt.

Võtmeindikaatorid on järgmised:

1) majandustegevusest laekuva tulu osakaal kogutulust (v.a investeeringutoetused);

2) lühiajaliste võlgnevuste kattekordaja.

Strateegiliste valdkondlike eesmärkide saavutamist ja tegevuse jätkusuutlikkust peavad toetama järgmised finantseesmärgid ja -põhimõtted:

1. Tõhusus ja jätkusuutlikkus:

- a. majandustegevus peab toimuma ressursisäästlikult;
- b. keskpikas ajahorisondis (4 a) summeerituna ei tohi kulude kasv (ilma amortisatsioonita) ületada tulude kasvu.

2. Investeeringupoliitika:

- a. sihtasutuse põhitegevuse arendusliku iseloomuga investeeringuid tehakse lähtudes nõukogu otsusest ning need kaetakse üldjuhul sihtasutuse majandustegevusest laekunud tulust ja avalikest siseriiklikest ja välisvahendite taotlusvoorudest;
- b. kõik plaanitavad investeeringud peavad olema põhjalikult läbi analüüsitud ning kaasnevad riskid tuvastatud ja arvesse võetud;
- c. arendustegevuste investeeringuotsuste ettevalmistamisel ja alternatiivide analüüsil lähtutakse põhimõttest, et arendusprojekt peab olema jätkusuutlik ja tasuv, st mitte suurendama sihtasutuse püsikulusid määral, mida projekti tulud ei kata;
- d. uute hoonete ehitamisele eelistatakse olemasolevate hoonete (eelkõige mälestiste) renoveerimist.

3. Sihtasutuse eelarve kavandamisel tuleb lähtuda põhimõttest, et riigi toetust kasutatakse esmajärjekorras lisas 1 loetletud baasteenuste osutamiseks ja asutajate ootuste dokumendis nimetatud strateegiliste valdkondlike eesmärkide saavutamiseks. Lisateenused on teenused, mille osutamine ei ole sihtasutuse põhitegevus. St et sihtasutus võib, aga ei pea neid pakkuma. Muuseumiseaduse (§ 20 lg 2) kohaselt ei tohi lisateenused takistada põhiülesannete täitmist, need peavad olema isetasuvad (soovituslikult kasumlikud) ning nende osutamise otsesteks kuludeks ei või kasutada riigi tegevustoetust.

❖ Juhtimiskvaliteedi eesmärgid

1. Sihtasutus on töötajaid ja koostööpartnereid väärtustav, paindlik, efektiivselt majandatud kaasaegne organisatsioon, mis rakendab sobivat **juhtimissüsteemi** ja **hindab** regulaarselt selle toimimist. Selleks toimub muuhulgas:
 - 1.1. kord aastas **nõukogu esimehe koostöövestlus** juhatuse liikmega;
 - 1.2. vähemalt kord kahe aasta jooksul toimub **nõukogu liikmete enesehindamine** ning **juhatuse liige annab tagasisidet nõukogu liikmete tööle²**.
2. Sihtasutus lähtub andmete töötlemisel ning infosüsteemide pidamisel, kasutamisel ja arendamisel **avaliku sektori infoturbe nõuetest³ ning Kultuuriministeeriumi haldusala IKT teenuste korraldamise põhimõtetest⁴**.
Tulemusindikaator: küberhügieeni koolituse (digitesti) läbinud töötajate osakaal aastas kõikidest asutuse töötajatest, kellele test saadeti.
3. Juhatuse liikmele **tulemustasu maksmine on seotud mh asutajate ootuste täitmisega** (on sõlmitud tulemusleping või kokkulepe fikseeritud muul moel).

² Korraldab Kultuuriministeerium.

³ <https://eits.ria.ee/>

⁴ Heaks kiidetud Kultuuriministeeriumi IT nõukogu 31.10.2022 koosolekul.